

Τάσος Ανθουλιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Από τους πρώτους κατοίκους της
ως το 2008 μ.Χ.

Μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η ιστορία της Κύπρου
με πολύ απλά κείμενα και χαρακτηριστικές εικόνες
ώστε να γίνει αντιληπτή η εξέλιξη της πραγματικότητας
και ο εντοπισμός βασικών στοιχείων και αλλαγών.

ΧΕΛΙΔΟΝΙ 2023

Η ιστορία της Κύπρου ξεκινά από τη λίθινη εποχή, όταν το νησί κατοικείται από ανθρώπους που ήρθαν από τις ακτές της Μικράς Ασίας. Την εποχή του Χαλκού η Κύπρος γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη εξαιτίας της παραγωγής χαλκού από τα ορυχεία της. Αυτή την περίοδο εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο οι πρώτοι Έλληνες καθώς και οι Φοίνικες. Οι τελευταίοι εγκατέλειψαν το νησί κατά τα Ελληνιστικά χρόνια. Κατακτήθηκε τον 7ο αιώνα π.Χ. από τους Ασσύριους, για να ακολουθήσουν οι Αιγύπτιοι και αργότερα οι Πέρσες. Μετά την απελευθέρωσή της από τον Μέγα Αλέξανδρο ακολούθησε η Ελληνιστική περίοδος, οπότε η Κύπρος εξελληνίστηκε πλήρως.

Πριν εγκατασταθούν άνθρωποι στην Κύπρο, δηλαδή στην Παλαιολιθική περίοδο, υπήρξαν διάφορα τοπικά μικρά είδη ζώων, όπως οι πυγμαίοι ελέφαντες και οι νάνοι ιπποπόταμοι – είδη που κόκκαλά τους έχουν βρεθεί μόνο στην Κύπρο. Τα είδη αυτά σιγά-σιγά εξαφανίστηκαν. Στην επόμενη φωτογραφία συνθετικός σκελετός ενός νάνου ιπποπόταμου.

Τη νεολιθική Εποχή, έχουμε την εμφάνιση οικισμών. Κυριότερος είναι ο οικισμός της Χοιροκοιτίας ο οποίος χρονολογείται στο 7000 π.Χ. Στη φωτογραφία φαίνεται αναπαράσταση του οικισμού. Υπολογίζεται πως κατοικούσαν 5.000 άνθρωποι στη Χοιροκοιτία. Ωστόσο έχουνε βρεθεί και άλλοι, μικρότεροι νεολιθικοί οικισμοί σε άλλα μέρη, ενώ ίχνη ανθρώπινης παρουσίας που χρονολογούνται από το 8600-8200 π.Χ., έχουν βρεθεί στην περιοχή κοντά στην Πάφο.

Οι κάτοικοι ήταν πια αγρότες, αλλά δεν χρησιμοποιούσαν κεραμικά. Είχανε σκύλους, πρόβατα, κατσίκες και χοίρους. Έφεραν στο νησί άγρια ζώα όπως την αλεπού και ένα είδος ελαφιού. Αυτό το είδος εξαλείφθηκε από την Κύπρο τον 19ο αιώνα μ.Χ. Οι κάτοικοι καλλιεργούσαν σιτάρι. Τα πηγάδια νερού που ανακαλύφθηκαν στη δυτική Κύπρο πιστεύεται ότι είναι από τα παλαιότερα στον κόσμο και χρονολογούνται από 7.000 ως 8.000 χρόνια π.Χ.. Λέγεται ότι δείχνουν την πολυπλοκότητα των πρώτων εποίκων και την αυξημένη γνώση τους για το περιβάλλον.

Οι νεκροί ενταφιάζονταν σε λάκκους σκαμμένους στο εσωτερικό των κατοικιών. Οι τάφοι ήταν ατομικοί και οι νεκροί ενταφιάζονταν με το σώμα πλαγιασμένο, συνήθως στη δεξιά πλευρά. Σε αρκετές περιπτώσεις συνοδεύονταν από αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Ανακαλύφθηκαν τα λείψανα μιας γάτας 8 μηνών θαμμένη με τον άνθρωπο ιδιοκτήτη της σε έναν νεολιθικό αρχαιολογικό χώρο στην Κύπρο. Ο τάφος εκτιμάται ότι είναι 9.500 ετών, προγενέστερος του αιγυπτιακού πολιτισμού και έδειχνε την παλαιότερη σχέση αιλουροειδούς και ανθρώπου.

Η εποχή του Χαλκού ξεκινάει περίπου το 2600 π.Χ. Η ύπαρξη του Χαλκού καθόρισε τις εξελίξεις στο νησί. Η γνώση για την εξόρυξη και χρήση του χαλκού ήρθε από τους γειτονικούς λαούς της Μικράς Ασίας και Συρίας, που γνώριζαν για την επεξεργασία του χαλκού από το 3000 π.Χ. Η συστηματική εξόρυξη και εμπορεία του, οδήγησε σε άνθιση του πληθυσμού του νησιού, κατασκευή καλύτερων μηχανημάτων, καλύτερης τεχνολογίας, καθώς και στη δημιουργία εμπορικών σχέσεων με το εξωτερικό.

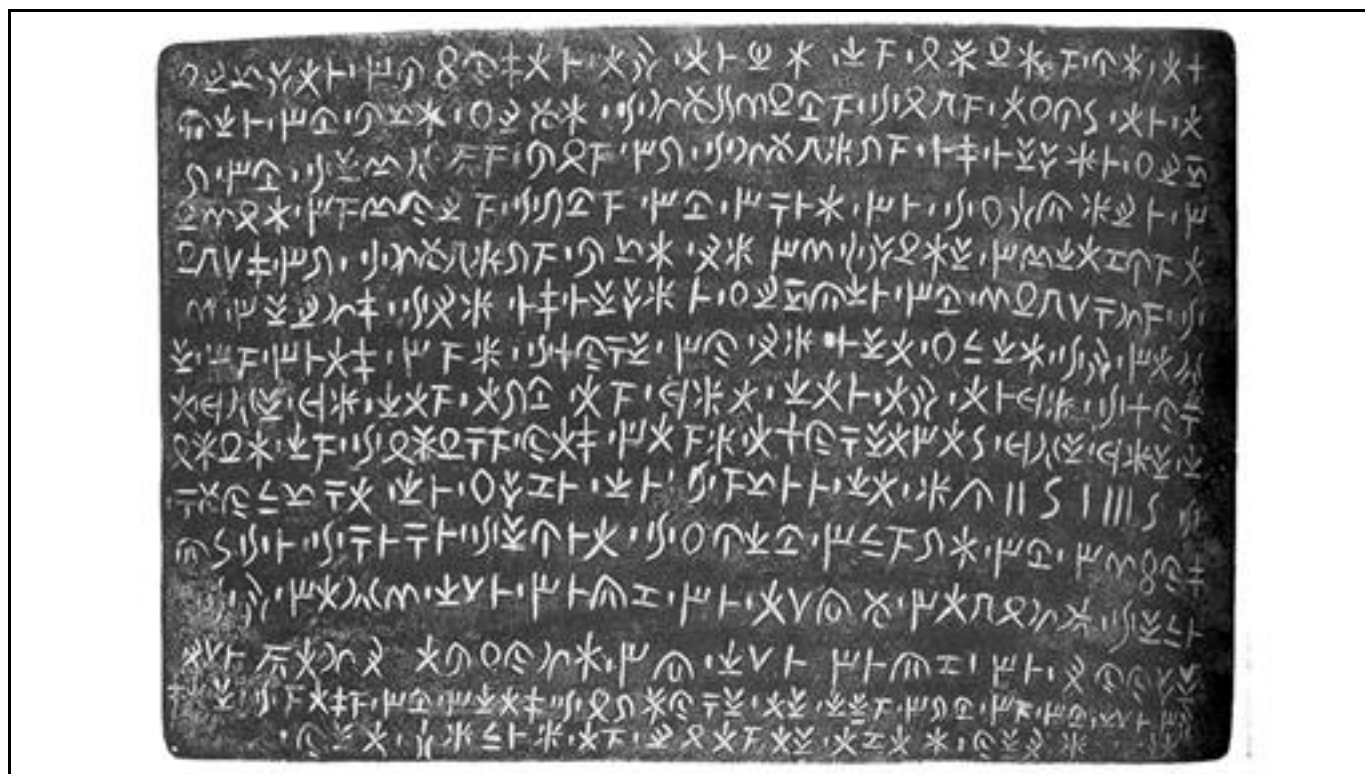

**Χάλκινα
αγάλματα
θεών**

Στην Κύπρο, τα άφθονα δάση έδωσαν τα απαραίτητα καύσιμα για επεξεργασία του μεταλλεύματος. Δημιουργήθηκαν πολύ περισσότεροι οικισμοί σε σχέση με τη νεολιθική εποχή, διάσπαρτοι σε όλη την Κύπρο. Στη γεωργία εισήχθη το άροτρο, μια επαναστατική αλλαγή για την εποχή η οποία επέτρεψε τον πολλαπλασιασμό της καλλιεργήσιμης γης σε συνδυασμό με την εισαγωγή του γαϊδουριού που επέκτεινε τα όρια των χωριών. Επίσης, εισήχθη αυτή την εποχή το κρασί και το ξύδι, το οποίο χρησιμοποιείται και για συντήρηση.

Το κυπριακό συλλαβάριο είναι συλλαβογραφική γραφή, η οποία χρησιμοποιήθηκε στην Κύπρο για την καταγραφή της ελληνικής γλώσσας. Χρησιμοποιείτο από τον 11ο ως τον 4ο αιώνα π.Χ., παραχωρώντας σταδιακά τη θέση του στο ελληνικό αλφάβητο. Θεωρείται ότι η συλλαβογραφική αυτή γραφή έχει την αφετηρία της στη Γραμμική Α και, πιθανότατα, στη μινωική γραφή.

Αν και Αχαιοί Έλληνες ζούσαν στην Κύπρο από τον 14ο αιώνα, οι περισσότεροι από αυτούς κατοικούσαν στο νησί μετά τον Τρωικό πόλεμο. Οι Δωριείς Έλληνες έφτασαν γύρω στο 1100 π.Χ. και, αντίθετα με ό,τι έγινε στην ηπειρωτική Ελλάδα, τα στοιχεία δείχνουν ότι εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο ειρηνικά.

Η αρχαϊκή Εποχή του Σιδήρου στην Κύπρο (μέχρι το 525 π.Χ.) γενικά υπήρξε περίοδος άνθισης της Κύπρου, αφού το νησί κατέστη εμπορικός σταθμός. Η Κύπρος είχε δέκα ελληνικές πόλεις-βασίλεια. Η ίδρυση των πόλεων συνδέεται με τους μύθους των ηρώων του Τρωϊκού πολέμου. Για παράδειγμα, ο Τεύκρος, ο αδελφός του Αίαντα, σύμφωνα με τον μύθο, ίδρυσε τη Σαλαμίνα που ήταν κέντρο επικοινωνίας ανάμεσα στον Αιγαϊακό χώρο και την ηπειρωτική Ελλάδα από το ένα μέρος και δια μέσου αυτής με την Ανατολή.

Στο διάστημα αυτής της Περιόδου, ιδρύθηκαν αρκετές Φοινικικές αποικίες στην Κύπρο, όπως το Κίτιον (σημερινή Λάρνακα). Στο Κίτιο έκτισαν τον επιβλητικότερο ναό του φοινικικού κόσμου αφιερωμένο στη θεά Ασάρτη.

Υπήρξαν και άλλες ελληνικές πόλεις-βασίλεια στην Κύπρο που ιδρύθηκαν αυτή την περίοδο. Μία ήταν η Πάφος. Βλέπουμε το αρχαιολογικό της πάρκο...

... και τους λεγόμενους «Τάφους των βασιλέων».

Μια άλλη πόλη ήταν οι Σόλοι, στη βόρεια ακτή της Κύπρου, έδρα σημαντικού βασιλείου που άνθισε από την κλασική μέχρι και την πρωτοχριστιανική περίοδο. Σύμφωνα με την παράδοση ιδρυτής και πρώτος βασιλιάς της ήταν ο ήρωας του Τρωικού πολέμου, Ακάμας, γιος του βασιλιά Θησέα.

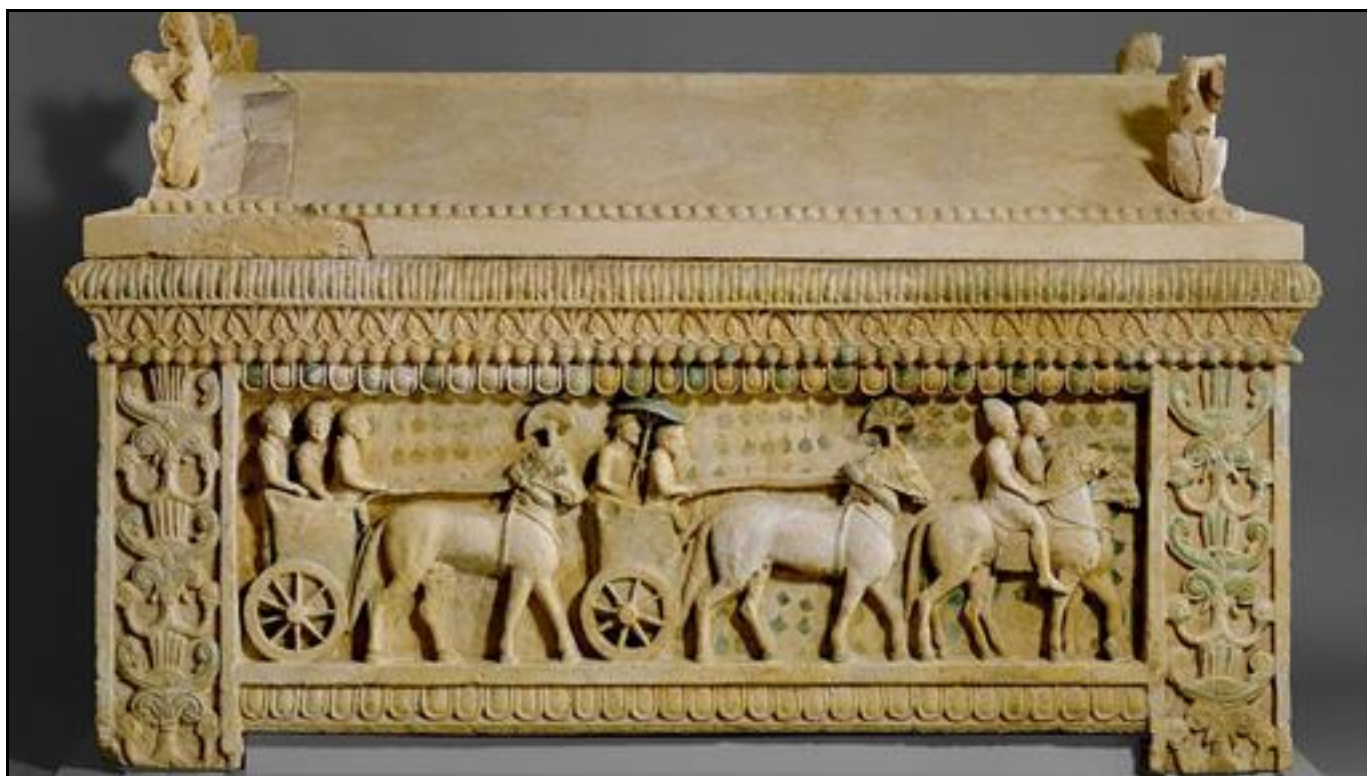
**Οι
Σόλοι**

Το Κούριον ήταν αρχαία πόλη στα ΝΔ παράλια της Κύπρου, κοντά στην Επισκοπή. Ο Ηρόδοτος και ο Στράβωνας αναφέρουν ότι ήταν αποικία των Αργείων, ένα από τα πιο πλούσια και δυνατά βασίλεια της Κύπρου.

**Ο ναός
του
Απόλλωνα**

Η Αμαθούντα ήταν αρχαία πόλη στα νότια παράλια της Κύπρου, κοντά στη σημερινή Λεμεσό. Σύμφωνα με τη μυθολογία οικιστής της πόλης είναι ένας γιος του Ηρακλή, ο Άμαθος. Βλέπουμε τη σαρκοφάγο του Άμαθου ...

... και ένα γουρουνόψαρο από τερακότα.

Το Ιδάλιον ήταν αρχαία πόλη περίπου στο κέντρο της Κύπρου. Βρισκόταν νότια της σημερινής κωμόπολης του Δαλίου, η οποία και έλαβε την ονομασία της από την αρχαία πόλη.

Η Ταμασσός ήταν αρχαία πόλη στο κεντρικό τμήμα της Κύπρου, η οποία αποτελεί, σήμερα, αρχαιολογικό τόπο. Στη φωτογραφία λιοντάρια από έναν βασιλικό τάφο.

Η Κερύνεια είναι παραθαλάσσια πόλη της Κύπρου που βρίσκεται στο μέσον της βόρειας ακτής της. Είναι στη θέση της αρχαίας ομώνυμης πόλης. Σύμφωνα με τη μυθολογία η Κερύνεια ιδρύθηκε από τους Αχαιούς Κηφέα και Πράξανδρο που κατέληξαν εκεί όταν επέστρεφαν στη πατρίδα τους από τον Τρωικό πόλεμο. Οι ήρωες έδωσαν στη νέα πόλη το όνομα της πόλης τους της Κερύνειας που βρίσκεται στην Αχαΐα.

**Ανακατασκευή
του πλοίου
της
Κερύνειας**

Το Μάριο ήταν μία από τις δέκα πόλεις-βασίλεια της αρχαίας Κύπρου. Βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του νησιού στην περιοχή του Ακάμαντα. Η πόλη ιδρύθηκε τον 7ο αιώνα π.Χ., αναπτύχθηκε και απέκτησε πλούτο από τα κοντινά ορυχεία χαλκού και χρυσού. Διέθετε και λιμάνι από όπου εξήγαγε χρυσό, χαλκό και ξυλεία.

**Από τα
περιεχόμενα
ενός τάφου**

Τον 7ο αιώνα οι Ασσύριοι που κατοικούν στη Μικρά Ασία κατακτούν το νησί, εξαναγκάζοντας το να πληρώνει φόρο υποτέλειας στους Ασσύριους βασιλείς. Στη συνέχεια, το 570 π.Χ., η Κύπρος κατακτήθηκε από την Αίγυπτο. Και το 525 π.Χ. η Κύπρος κατακτήθηκε από την Περσική Αυτοκρατορία. Οι βασιλείς διατήρησαν την ανεξαρτησία τους, αλλά έπρεπε να πληρώνουν φόρο υποτέλειας. Οι πόλεις της περσικής περιόδου απέκτησαν οχυρά και τείχη από πλινθόλιθους.

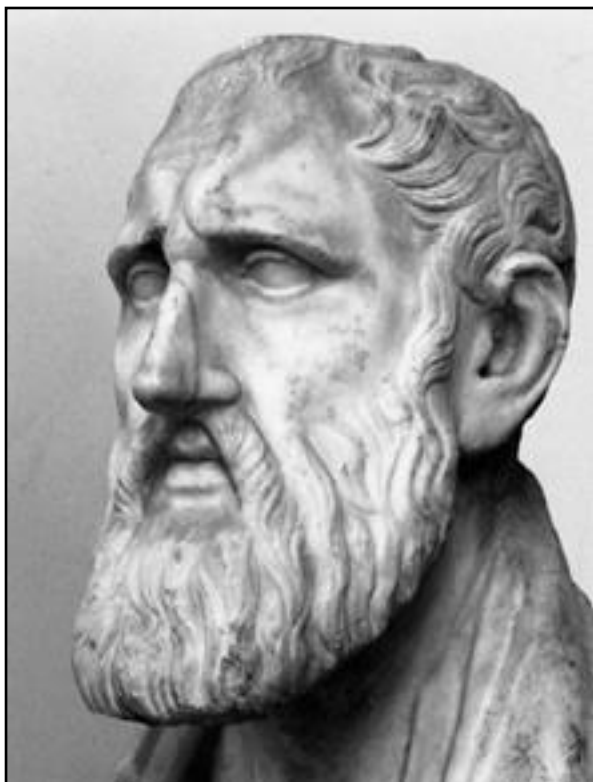

Ο Ευαγόρας ήταν Έλληνας βασιλιάς της αρχαίας Σαλαμίνας στην Κύπρο (από το 435 ως το 374 π.Χ.). Σύμφωνα με τον Ισοκράτη ο Ευαγόρας ήταν ένα πρότυπο ηγεμόνα, του οποίου στόχος ήταν να προωθήσει την ευημερία του κράτους και των υπηκόων του με την καλλιέργεια του ελληνικού πολιτισμού. Ο Ισοκράτης αναφέρει επίσης ότι πολλοί άνθρωποι μετανάστευσαν από την Ελλάδα προς την Κύπρο. Ο Ευαγόρας έκοψε χρυσά νομίσματα, αντικατέστησε το Περσικό νομισματικό σύστημα και έφερε το ελληνικό αλφάβητο αντικαθιστώντας το κυπριακό συλλαβητάριο.

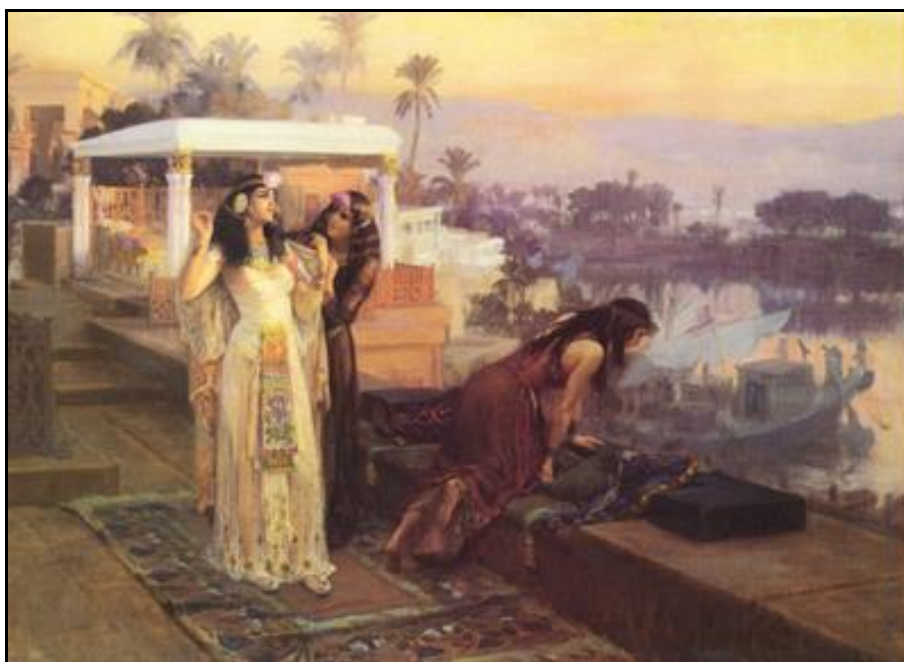
Οι προσπάθειες των Κύπριων για να αποτινάξουν την Περσική κυριαρχία αποτύγχαναν μέχρι την εμφάνιση του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τα βασίλεια του νησιού συμάχησαν με τις δυνάμεις του Αλέξανδρου μετά τις νίκες του στη Μικρά Ασία. Ο κυπριακός στόλος βοήθησε τον Αλέξανδρο (το 332 π.Χ.) να καταλάβει το λιμάνι της Τύρου, στα παράλια του σημερινού Λίβανου μετά από εφτάμηνη πολιορκία. Κύπριοι βασιλιάδες συμμετείχαν στη συγκεκριμένη πολιορκία.

Απεικόνιση της πολιορκίας της Τύρου από τον Μέγα Αλέξανδρο.

Μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου (το 323 π.Χ.) και του διαμοιρασμού της αυτοκρατορίας του ανάμεσα στους στρατηγούς του, η Κύπρος πέρασε στον έλεγχο των Πτολεμαίων της Αιγύπτου. Κατά την περίοδο αυτή ανέπτυξε έντονες σχέσεις με την Αθήνα και την Αλεξάνδρεια, δύο από τα πιο σημαντικά εμπορικά κέντρα της εποχής. Στη διάρκεια της κυριαρχίας των Πτολεμαίων η Κύπρος ελληνοποιήθηκε πλήρως. Παρόλα αυτά, η κυριαρχία των Πτολεμαίων υπήρξε σκληρή, εκμεταλλευόμενη πλήρως τα ορυχεία της Κύπρου, αλλά και την ξυλεία. Μια μεγάλη μορφή της Φιλοσοφίας, ο Ζήνων ο Κιτιεύς, γεννήθηκε στο Κίτιον το 336 π.Χ. και ίδρυσε τη Στωική Σχολή στην Αθήνα. Πέθανε το 263 π.Χ.

Η Κύπρος έγινε Ρωμαϊκή επαρχία το 58 π.Χ. Ο Κάτων ο Νεότερος, ένας Ρωμαίος αξιωματούχος, στάλθηκε στην Κύπρο να την οργανώσει με βάση τους Ρωμαϊκούς νόμους. Η διοίκησή του ήταν υποδειγματική και σύμφωνη με τις αρχές του Στωϊκισμού που ακολουθούσε. Τιμήθηκε από τη Ρώμη για τη διοίκησή του. Η Κύπρος άλλαξε χέρια όταν ο Μάρκος Αντώνιος έδωσε την Κύπρο στην Κλεοπάτρα της Αιγύπτου, αλλά το 31 π.Χ., ξαναέγινε ρωμαϊκή επαρχία μετά τη ναυμαχία του Άκτιου.

**Η
Κλεοπάτρα**

Η Ρωμαϊκή Ειρήνη (Pax Romana) διαταράχθηκε στην Κύπρο μόνο 2 φορές κατά τους 3 αιώνες της Ρωμαϊκής Κυριαρχίας. Το 115 μ.Χ. ξέσπασε ο Δεύτερος Ιουδαϊκός Πόλεμος στην Κυρήνη της Λιβύης από Εβραίους των κατώτερων οικονομικών στρωμάτων. Το κύμα της εξέγερσης από την Κυρηναϊκή εξαπλώθηκε στη διπλανή Αίγυπτο. Το επόμενο έτος η εξέγερση έφτασε στην Κύπρο. Οι εξεγερμένοι Ιουδαίοι επιδόθηκαν σε εκτεταμένες βιαιότητες με χαρακτηριστικότερη την εξόντωση όλου του ελληνικού πληθυσμού της πόλης της Σαλαμίνας (240.000 σφαγιασθέντες Έλληνες). Ο αυτοκράτορας Τραϊανός ανέθεσε την καταστολή της εξέγερσης σε έναν στρατηγό, ο οποίος την έπνιξε στο αίμα και εκδίωξε όλους τους Εβραίους από το νησί, απαγορεύοντας να έρθει ξανά Ιουδαίος στο νησί, ούτε καν μετά από ναυάγιο.

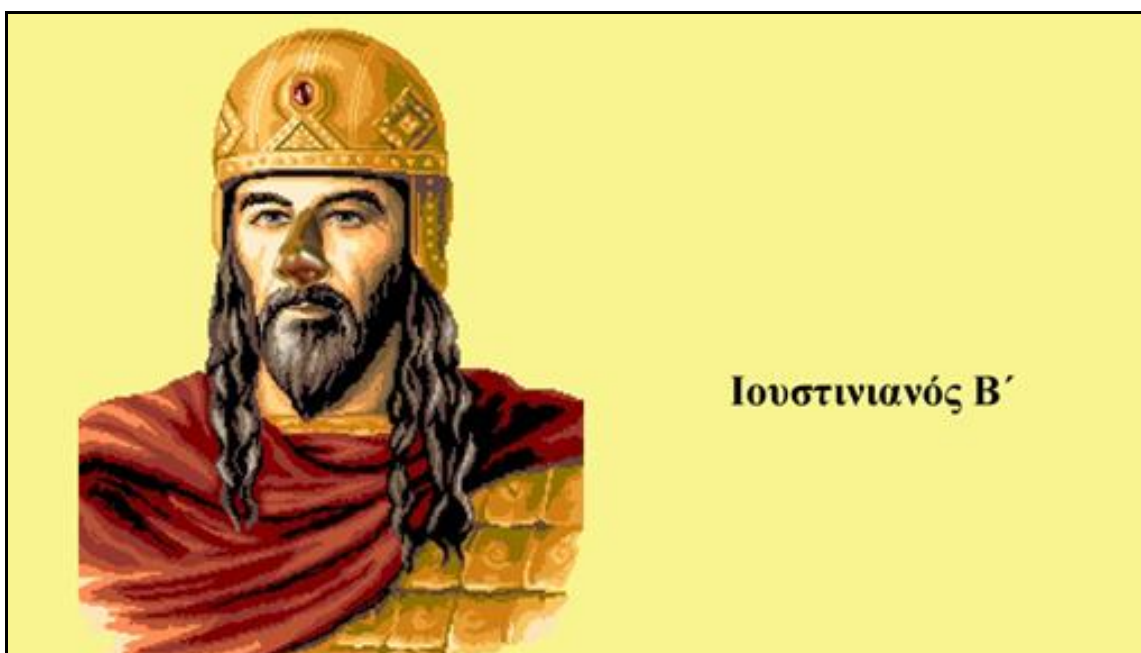

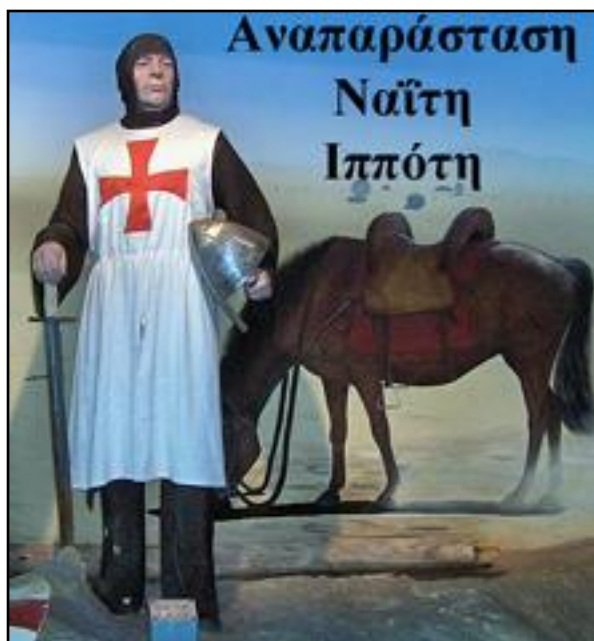
Την Κύπρο επισκέφτηκαν ο απόστολος Παύλος και ο Ευαγγελιστής Μάρκος όταν ξεκίνησαν την πρώτη ιεραποστολή το 45 μ.Χ. Μετά την άφιξή τους στη Σαλαμίνα, κατευθύνθηκαν στην Πάφο, όπου προσηλύτισαν τον Ρωμαίο ανθύπατο. Ο Χριστιανισμός στην Κύπρο θα ακολουθήσει την πορεία του Χριστιανισμού στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Και το 313 μ.Χ. ο Μέγας Κωνσταντίνος εκδίδει το διάταγμα των Μεδιολάνων, το οποίο θέσπιζε την ανεξιθρησκία.

Στις αρχές του 4ου αι. η Κύπρος ευημερεί αλλά οι σεισμοί του 332 και του 342 μ.Χ. ισοπεδώνουν μεγάλα αστικά κέντρα και λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας η Κύπρος επλήγη από λιμό. Ο βυζαντινός Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ανοικοδομεί τη Σαλαμίνα όχι όμως και την Πάφο—μέχρι τότε πρωτεύουσα του νησιού— επειδή η Πάφος ήταν πόλη ειδωλολατρική. Στο δεύτερο μισό του 4ου αι. η Κύπρος ξαναβρίσκει την ευημερία της όπως φαίνεται από την ανέγερση μεγάλοπρεπων βασιλικών εκκλησιών, αλλά και από τα πλήρη δραστηριότητας ναυπηγεία του νησιού. Το πέρασμα της Αγίας Ελένης από το νησί τόνωσε τον Χριστιανισμό. Η Σαλαμίς, που με τονομάστηκε Κωνσταντία, έγινε η νέα πρωτεύουσα του νησιού και έδρα του αρχιεπισκόπου.

Το 649 μ.Χ. ξεκινούν οι Αραβικές Επιδρομές στο νησί και κατάκτησαν την πρωτεύουσα Κωνσταντία. Το 688 μ.Χ., επί του Ιουστινιανού Β' και του Χαλίφη Αλ Μαλίκ επήλθε συμφωνία για συγκυριαρχία του νησιού και διαμοιρασμό των φόρων σε δύο ίσα μέρη. Από τότε και για 300 χρόνια υπήρξαν περιορισμένες συγκρούσεις στην Κύπρο ανάμεσα στους Βυζαντινούς και στους Άραβες. Η απομόνωση της Κύπρου από τον υπόλοιπο ελληνόφωνο κόσμο βοήθησε στη διαμόρφωση μιας ξεχωριστής κυπριακής διαλέκτου.

Μετά την πρώτη Σταυροφορία ο βασιλιάς της Αγγλίας Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος κατέκτησε την Κύπρο το 1191 αλλά μεταβίβασε τον πολιτικό της έλεγχο στους Ναΐτες, οι οποίοι ήταν στρατιωτικό τάγμα, πιστό στον Πάπα της Ρώμης. Οι Ναΐτες φορολόγησαν δυσβάστακτα τους κατοίκους της και προκάλεσαν το 1192 εξέγερση Κυπρίων εναντίον τους η οποία καταπνίγηκε.

Οι Ναΐτες αποχώρησαν από το νησί και ο Ριχάρδος το παραχώρησε στον Γκυ ντε Λουζινιάν. Οι Λουζινιανοί ακολούθησαν στην αρχή μετριοπαθή πολιτική και ενδυνάμωσαν την εξουσία τους

χρησιμοποιώντας λατινογενείς εποίκους. Στην Κύπρο εγκαθιδρύθηκε η Λατινική Εκκλησία, στην οποία παραχωρήθηκε η εκκλησιαστική περιουσία του νησιού. Οι σχέσεις Ορθόδοξων και Καθολικών επιδεινώνονταν συνεχώς. Το 1231 δεκατρείς μοναχοί μιας μονής, που αρνήθηκαν να ασπαστούν τα δόγματα του Καθολικισμού, κήκων ζωντανό. Το 1260 με τη Βούλα του Πάπα η Ορθόδοξη Εκκλησία ουσιαστικά υποδουλώνεται στην Καθολική. Η Φραγκοκρατία στην Κύπρο συνδέθηκε με την επιβολή της λατινικής ιεραρχίας.

**Ο Ριχάρδος
ο Λεοντόκαρδος
δίνει την άδεια στον
Γκυ ντε Λουζινιάν
να πάρει το βασίλειο
της Κύπρου**

Η εποχή αυτή χαρακτηρίζεται από πλούτο και χλιδή για τους ξένους, από εξαθλίωση και ανέχεια για τους ντόπιους, από δύναμη και πολεμικές περιπέτειες, αλλά και από έριδες, δολοπλοκίες, πάθη, συνωμοσίες και φόνους. Η μεγάλη μάζα του ντόπιου πληθυσμού ήταν δουλοπάροικοι και ακτήμονες, σκλάβοι στην υπηρεσία της βασιλικής οικογένειας, των ευγενών και των αρχόντων. Πολλοί Κύπριοι ανταλλάσσονταν με άλογα, με κυνηγετικά γεράκια ή και με γαϊδούρια. Στη φωτογραφία ο Καθεδρικός ναός του Αγίου Νικολάου στην Αμμόχωστο που την ονόμαζαν στα λατινικά Φαμαγκούστα. Εκεί γινόταν η στέψη των βασιλέων της Κύπρου που θεωρούνταν ταυτόχρονα και βασιλείς της Ιερουσαλήμ.

Το βασίλειο τελικά κυριαρχήθηκε όλο και περισσότερο τον 14ο αιώνα από τους Γενουάτες εμπόρους. Η Κύπρος τάχθηκε με τον Παπισμό της Αβινιόν στο Δυτικό Σχίσμα, με την ελπίδα ότι οι Γάλλοι θα μπορούσαν να διώξουν τους Ιταλούς. Στη συνέχεια, οι Αιγύπτιοι Μαμελούκοι έκαναν το βασίλειο της Κύπρου φορολογικά υποτελές κράτος το 1426. Οι εναπομείναντες μονάρχες έχαναν σταδιακά σχεδόν κάθε ανεξαρτησία.

Το Δυτικό Σχίσμα του 14^{ου} αιώνα.

Η Βενετία για αιώνες ήθελε να έχει υπό τον έλεγχό της τους Κύπριους και Ενετούς εμπόρους που εργάζονταν στο νησί από το 1000 μ.Χ., όταν άρχισε η ενετική (εμπορική και στρατιωτική) επέκταση στην ανατολική Μεσόγειο. Το 1489 η Κύπρος έγινε και τυπικά αποικία της Βενετίας και η Λευκωσία το διοικητικό κέντρο του νησιού. Σε όλη την περίοδο της ενετοκρατίας οι Οθωμανοί Τούρκοι εκστράτευαν και έκαναν επιθέσεις στην Κύπρο.

Αυτό είναι το ιστορικό πλαίσιο του έργου «Οθέλλος» του Σαίξπηρ. Ο Οθέλλος είναι ο διοικητής της βενετικής φρουράς που υπερασπίζεται την Κύπρο από τους Οθωμανούς.

Ο
Οθέλλος
θρηνεί
τη
Δυσδαιμόνα

Τελικά το 1571 οι Οθωμανοί κατέκτησαν την Κύπρο μετά από ένα χρόνο επιθέσεων. Τη μέρα που έπεσε η πόλη της Λευκωσίας (9 Σεπτεμβρίου 1570) 20.000 πολίτες εκτελέστηκαν, όλες οι εκκλησίες και τα δημόσια κτίρια καταστράφηκαν και το παλάτι λεηλατήθηκε, ενώ γυναίκες και παιδιά πηδούσαν από τα ψηλά τείχη πάνω στις μυτερές και σκληρές πέτρες της τάφρου για να σκοτωθούν, ούτως ώστε να μην γίνουν σκλάβοι ή να βρεθούν στα χαρέμια των Οθωμανών. Σφαγές και βασανισμοί αμάχων συνεχίστηκαν για ακόμη τρεις μέρες. Η πτώση της Αμμοχώστου τον Αύγουστο του 1951 σηματοδότησε την αρχή της Οθωμανικής κατοχής στην Κύπρο.

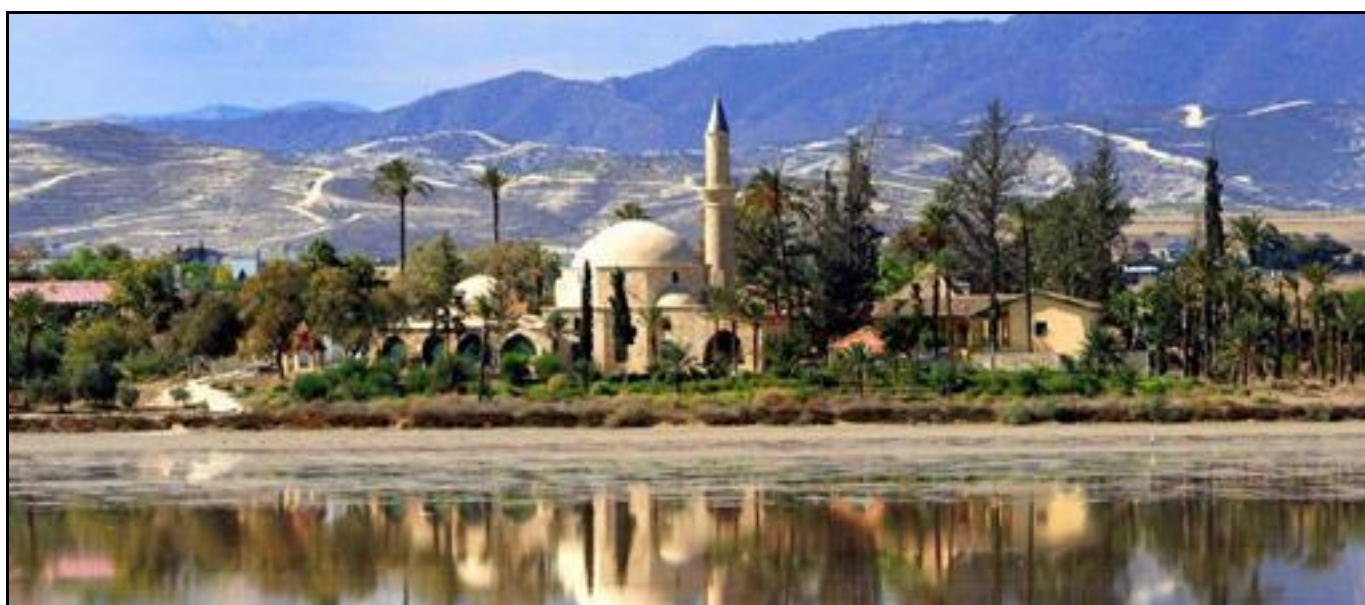

**Τα τείχη
των Βενετών
γύρω από
τη Λευκωσία**

Ένα μήνα αργότερα, οι ναυτικές δυνάμεις της Ιεράς Συμμαχίας, (που αποτελείτο κυρίως από ενετικά, ισπανικά, και παπικά πλοία υπό την αρχηγία του Δον Ιωάννη της Αυστρίας) νίκησαν τον τουρκικό στόλο στην Ναυμαχία της Ναυπάκτου, σε μια από τις πιο αποφασιστικές μάχες της παγκόσμιας ιστορίας. Η νίκη επί των Τούρκων, ωστόσο, ήρθε πολύ αργά για να βοηθήσει την Κύπρο, και έτσι οι Έλληνες στο νησί παρέμειναν υπό οθωμανική κατοχή μέχρι το 1878.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία έδωσε τιμάρια –επιχορηγήσεις γης– σε στρατιώτες με την προϋπόθεση ότι αυτοί και οι οικογένειές τους θα έμεναν μόνιμα εκεί. Μια ενέργεια μεγάλης σημασίας γιατί οι στρατιώτες έγιναν ο πυρήνας της τουρκικής κοινότητας του νησιού. Κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα ο τουρκικός πληθυσμός αυξήθηκε γρήγορα. Οι περισσότεροι από τους Τούρκους που είχαν εγκατασταθεί στο νησί κατά τη διάρκεια των τριών αιώνων της Τουρκοκρατίας παρέμειναν όταν ο έλεγχος της Κύπρου –αν και όχι η κυριαρχία– παραχωρήθηκε στη Βρετανία το 1878. Η διάκριση μεταξύ των δύο ομάδων πολιτών ήταν τόσο από τη θρησκεία όσο και από τη γλώσσα.

Οι Οθωμανοί εφάρμοσαν το σύστημα του μιλλέτ στην Κύπρο, το οποίο επέτρεπε στις θρησκευτικές αρχές να κυβερνούν τις δικές τους μη μουσουλμανικές κοινότητες. Το σύστημα αυτό ενίσχυσε τη θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας ως θεσμού του εθνικού ελληνικού πληθυσμού. Σταδιακά, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου έγινε όχι μόνο θρησκευτικός αλλά και εθνικός ηγέτης, κάτι που προωθούσαν οι Οθωμανοί Τούρκοι, θέλοντας να έχουν κάποιον υπεύθυνο για τη εφαρμογή των νόμων από το ελληνικό ποίμνιο. Με αυτόν τον τρόπο η Εκκλησία ανέλαβε το έργο του φύλακα της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς μέχρι την παραχώρηση του νησιού στη Βρετανία.

Πολλοί Ελληνοκύπριοι υποστήριξαν την ελληνική προσπάθεια ανεξαρτησίας που ξεκίνησε το 1821, οδηγώντας σε σκληρά αντίποινα από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Στις 15 Οκτωβρίου 1821, ένας τεράστιος τουρκικός όχλος έπιασε και κρέμασε έναν αρχιεπίσκοπο, πέντε επισκόπους, τριάντα έξι εκκλησιαστικούς και απαγχόνισε τους περισσότερους Ελληνοκύπριους στη Λάρνακα και σε άλλες πόλεις. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1822, εξήντα δύο κυπριακά χωριά και χωριουδάκια είχαν εξαφανιστεί εντελώς.

Το 1878, με το Συνέδριο του Βερολίνου, το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε ως προτεκτοράτο το νησί της Κύπρου από την Οθωμανική Αυτοκρατορία σε αντάλλαγμα για τη στρατιωτική υποστήριξη του Ηνωμένου Βασιλείου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία αν η Ρωσία επιχειρούσε να καταλάβει εδάφη των Οθωμανών στην Ασία. Οι Ελληνοκύπριοι αντιμετώπισαν θετικά τη μετάβαση από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στην Αγγλοκρατία.

Πίστευαν πως θα οδηγούσε στην ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Οι Ελληνοκύπριοι θεωρούσαν πως το νησί ήταν ιστορικά Ελληνικό και πίστευαν πως η Ένωση με την Ελλάδα ήταν φυσικό δικαίωμα. Εκείνη την περίοδο τα 3/4 του πληθυσμού ήταν Ελληνοκύπριοι και το 1/4 Τουρκοκύπριοι. Έτσι το Σύνταγμα που εφαρμόστηκε δεν άρεσε στους Τουρκοκύπριους αφού η εκπροσώπησή τους στη διοίκηση ήταν αναλογικά πολύ μικρότερη.

Για πρώτη φορά, τον Δεκέμβριο του 1912, οι Βρετανοί πρόσφεραν την Κύπρο στην Ελλάδα με αντάλλαγμα ναυτική βάση στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς. Ενώ ο Βενιζέλος το αποδέχτηκε, ο υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Στρέιτ και ο βασιλιάς Κωνσταντίνος Α΄ εμπόδισαν τη συμφωνία. Το 1915, στη διάρκεια του Α΄ Παγκόσμιου Πόλεμου, η Βρετανία ήθελε η Ελλάδα να συμμαχήσει μαζί της εναντίον των Κεντρικών δυνάμεων. Μεταξύ άλλων πρόσφερε στην Ελλάδα και την Κύπρο. Ο Ζαΐμης, πρωθυπουργός τότε της Ελλάδας, συζήτησε το θέμα με τον βασιλιά της Ελλάδος, ο οποίος, όμως, ήταν φιλο-Γερμανός και απέρριψε την πρόταση της Αγγλίας.

Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το αίτημα για Ένωση ενισχύεται. Και τον Οκτώβριο του 1931 υπήρξε μια έκρηξη των διαδηλώσεων, η οποία αντιμετωπίστηκε από τον Αγγλικό Στρατό.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ		
Επιλογή	Ψήφοι	Ποσοστά
Υπέρ	215.108	95,71 %
Κατά	9.639	4,29 %
Σύνολο	224.747	100 %

Τον Ιανουάριο του 1950 η Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου οργάνωσε ένα δημοψήφισμα μεταξύ των Ελληνοκυπρίων για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Οι Τουρκο-κύπριοι, οι οποίοι ήταν εναντίον της προοπτικής της Ένωσης αντιτάχθηκαν του δημοψηφίσματος με μαζικές διαδηλώσεις. Τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος, όμως, δεν είχαν καμιά ανταπόκριση από τις μεγάλες χώρες και της Δύσης και της Ανατολής.

Η αποτυχία του Δημοψηφίσματος να προωθήσει την επιθυμητή λύση των ελληνοκυπρίων οδήγησε πολλούς στη σκέψη της ένοπλης πάλης. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν και ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ'. Με επικεφαλής τον Μακάριο, μια επιτροπή δημιουργήθηκε στην Αθήνα από οπαδούς της Ένωσης, με σκοπό την προώθηση του ενωτικού στόχου. Ο Γεώργιος Γρίβας (με το ψευδώνυμο Διγενής) επιλέχθηκε ως στρατιωτικός αρχηγός του αγώνα. Ο Γρίβας ήταν Ελληνοκύπριος αξιωματικός του Ελληνικού Στρατού. Έτσι το 1955 οργανώθηκε η Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ).

Τον χειμώνα του 1955 προς 1956, διεξήχθησαν οι συνομιλίες Μακάριου-Χάρτινγκ για επίλυση του προβλήματος, ωστόσο παρά τις υποχωρήσεις και των δύο, οι συνομιλίες κατέρρευσαν στις αρχές Μαρτίου. Οι Βρετανοί αποφάσισαν να εξορίσουν τον Μακάριο, ώστε να αποδυναμωθεί και στις 9 Μαρτίου ήταν ήδη στο αεροπλάνο με κατεύθυνση τις Σεϋχέλλες.

Ο αγώνας της ΕΟΚΑ καταλήγει στις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και τη δημιουργία το 1960 ενός δικοινοτικού κράτους, ενώ οι Βρετανοί θα διατηρούσαν 2 κυρίαρχες στρατιωτικές βάσεις. Οι Τουρκοκύπριοι αναγνωρίζονται ως κοινότητα. Οι Ελληνοκύπριοι ένοιωθαν απογοητευμένοι για την κατάληξη του αγώνα που δεν οδήγησε στην επιδιωκόμενη Ένωση. Ηγέτης των Ελληνοκυπρίων και πρόεδρος της νεοσύστατης Κυπριακής Δημοκρατίας αναδείχτηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος.

Το 1973 αναγέρθηκε το Μνημείο Ελευθερίας στη Λευκωσία για να τιμήσει τους μαχητές της ΕΟΚΑ στον Απελευθερωτικό αγώνα της Κύπρου τα χρόνια 1955 ως 1959. Το μεγάλο μνημείο περιέχει πολλά αγάλματα. Στην κορυφή της δομής, ένα άγαλμα αντιπροσωπεύει την ελευθερία πάνω από δύο ηρωικούς αγωνιστές της ΕΟΚΑ που βγάζουν τις αλυσίδες για να ανοίξουν την πύλη της φυλακής, επιτρέποντας σε ελληνοκύπριους αιχμάλωτους, αγρότες και κληρικούς (που αντιπροσωπεύονται από διάφορα αγάλματα) να ξεφύγουν από τη Βρετανική κυριαρχία.

**Το
Μνημείο
Ελευθερίας**

Στις 15 Ιουλίου του 1974 οι Ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις που είχαν πάει στην Κύπρο σε συνεργασία με φασίστες Ελληνοκυπρίους και μετά από σχέδιο και εντολή της Ελληνικής Χούντας πραγματοποίησαν πραξικόπημα προσπαθώντας να σκοτώσουν τον Μακάριο. Ο Μακάριος διέφυγε και κατέληξε στη Νέα Υόρκη και τον ΟΗΕ όπου ζήτησε την επέμβαση των Εγγυητριών Δυνάμεων.

Η Τουρκία εκμεταλλευόμενη τη δημιουργηθείσα κατάσταση πραγματοποίησε την επιχείρηση Αττίλα, δηλαδή την Τούρκικη Εισβολή. Τόσο η Χούντα των Αθηνών, που διέταξε το πραξικόπημα, όσο και η πραξικοπηματική κυβέρνηση στην Κύπρο παραιτήθηκαν αφού ήταν ανίκανες να αντιδράσουν στρατιωτικά. Η επίθεση της Τουρκίας πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις, μία τον Ιούλιο και μία τον Αύγουστο και κατέληξε να ελέγχουν τα στρατεύματά της το ένα τρίτο του νησιού.

Μετά το πραξικόπημα και την Τουρκική εισβολή, τα τουρκικά στρατεύματα κατέχουν τη βόρεια Κύπρο. Με τη συμφωνία Κληρίδη-Ντεκτάς, ο πληθυσμός των δύο κοινοτήτων μετακινήθηκε στις περιοχές που έλεγχε η αντίστοιχη στρατιωτική δύναμη της εθνότητάς του. Αυτό δημιούργησε ένα μεγάλο προσφυγικό κύμα και επήλθε πλήρης εθνικός διαχωρισμός των δύο κοινοτήτων. Ο Μακάριος κυριαρχεί στην εσωτερική πολιτική ζωή του νησιού μέχρι τον θάνατό του τον Αύγουστο του 1977. Ο νέος Πρόεδρος της Κύπρου Τάσος Παπαδόπουλος υπογράφει, στις 16 Απριλίου 2003, στην Αθήνα, τη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την 1η Μαΐου 2004 η Κυπριακή Δημοκρατία εντάχθηκε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προσχώρησε το 2008 στο ευρώ.

